

Nro. 19.

A' FELS. CSASZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Mártzius 5 - ik napján
1805 - ik esztendőben.

B é c s.

Felséges Urunk kegyelmességéből, Német Birodalombéli Gróf Lanckoronski Antal, és Cs. Kir. Fő Strazsamester Bofsányi József kedves hazánkfia valóságos Csász. Kir. Kamarás urakká tétetődtek.

Néhai Cs. Kir. Udvari Tanácsos és Fiumei Gubernátor Pálzthori Pálzthori Sándor Ur halála után, azon Kormányozói Hivatal mind eddig üressen maradt, és tsak ideig való Előülői név alatt igazgatta Méltos. Klobusiczky József úr, mint Magy. Kir. Helytartó Tanácsos azon Guberniumot. Hanem a' közelebb múlt pénteken publicáltatott Eö Felségenek kegyelmes Reso-

T

lutiója, a' melly szerént fellyebb nevezett Mélt. Klobuſiczky József Confiliarius Ur valóságos Flumei Gubernátorrá tetetődött. — A' Dunán túl való Districtualis Táblánál Titt. Szentkirály-Szabadgyai Rófos Ignátz Ur valóságos Affefforságra emeltetvén, a' Notariusi Hivatal megüresült, mellybe Titt. Taródhazi Mikos Ferencz Urat, T. Vals Vármegyének honorarius V. Notariussát, Méltos. Udvari Tanácsos és a' Bécsi egyesült Cs. Kir. Kamarásnál Referens Mikos László Urnak kedves fiát, Protocollistaságba pedig, melly néhai Monſperger Ferencz halálával üressen maradt, az ekkorig ott Expeditori hivatalt viselt Jós a' Sigmund Urat helyheztetete Eö Felsége.

Azon alkalmatosságra, mellyben Fels. Urunk Auszriai Császári titulust vett, 's ennek emlékeztetésebbé való tételére, a' mint ezt Erd. Olvasóinkai annak idejében mi is közöltük, nagy pompával, és számos főbb uraságoktól kifirtetve, a' Fels. Ur Isten azon kegyelmességének közönséges helyen leendő meg hálalása végett, a' Sz. István templomába ment volna, itt lakó L. Baró Geramb egy igaz hazafiui buzgóságból származott szép Német Odát adott ki Habsburg tzim alatt. Ezen nevezetes munkájából, a' Fels. Prussziai Királynak és uralkodó Királynénak két szép és igen pompás kötésű nyomtatványt küldött, mellyeket Eö Királyi Felségek nemcsak az, hogy különös kegyelemmel vettek, hanem énnékfelette maga a' Fels. Prussziai Király itt Bétsben lévő követségi Tanácsosa Gróf Finkenſtein által egy szép arany pixissel, 's következendő kegyelmes és ta.

lajdon maga kezével irt levelével tisztelte meg a' nevezett Báró Urat:

„Kedves Uram, Német Birodalombeli L. B Geramb Ur! Az Auszriai Fő Hercegi Ház örökös Császári méltósága, a' melly előttem, mint a' kiben, ezen Fels. uralkodó familia fényességének és ditsősségének öregbedése mindenkor eleven és kedves érzékenységet okozott, egy olly fontos történet, melly méltó arra, hogy mindenki gondolható módon meg ditsőitessék. Azon fényes nyomtatású, és ahoz illendő képekkel felékesített ének, mellyet Kigyelmed ezen igen nevezetes alkalmatosságra készített nemcsak megfelel a' maga széllyának tökéletessen, hanem egyszerűsmind magában gondolatván is egy valófagos remek munkája a' jó ízérésnek és pallérozott mesterségnek. Arra való nézve valamint én magam úgy feleségem a' Királyné is igen kedvessen vettük azon Kigyelmed által küldött szép két nyomtatványt, a' mellyeket szivesen köszönök, és kérem Kigyelmedet, hogy ezen tobák tartót úgy vegyetöllem mint az én Kigyelmed eránt való szivességemnek tsalhatatlan zálogát. — Berlinben Febr. 16-ik napján, 1805-ik esztendőben. — **F r i d r i k W i l h e l m.**

A' múlt Februarius 11-ik napján egy Kurir érkezett ide Párisból, még pedig olly nagy sebességgel, hogy hat nap elforgása alatt 183 posta mértföldet utazott (ennyire van Bécshez Páris városa), a' ki által, a' jelenvaló környülállásokhoz képest, ujjabb, szükséges, és illendő parantsolatokat küldött I. N a p o l e o n Fr. Császár a' Dréz-dai udvartól ide által tétetett új Franczia követnek **General Rochefoucault** úrnak. — **En.**

nek a' követnek száz ezer taller fizetést rendelt a' Fr. Császár esztendőnként azért, hogy méltóságos hivataljához illendő módon élhessen. —

M a g y a r O r s z á g.

P o s o n b ó l Februarius 28 ik napján. Az ide való Evangelicum Gymnasiumban e' folyó hólnap 4-ik és következő napjain tartatott, és 9-dikén végződött téli examen alkalmatosságával, oly rendelést tettek az Előjárók, melly szerént minden ebben tanuló ifjak köteleztetnek a' Magyar és Német nyelveknek tanulására ennekutánna. E'szerént három classisra osztatódott fel a' tanuló ifjuság; az elsőben azok vannak, a' kik tellyességgel semmit sem tudnak Magyarul, a' 2-ikben azok, a' kik értik ugyan és beszélik is valamennyire a' Magyar nyelvet, de mivel abban gyakorlások nintsen, folyvást Magyarúl beszélni nem tudnak; a' harmadikra a' Magy. és Tót születésű ifjak szoritattak, a' kik ennekutánna a' Német nyelvre tanittatni és a' Német stylusban is gyakoroltatni fognak. — Az első Classisnak tanítása egy ide való F á b r i nevű Deákra, a' másíknak Rimaszombati születésű, és a' maga feltett tzeljára tartozó tudományokat a' S. Pataki Reform. Collegiumban tanúlt Theologiæ Candidatusra, úgymint F a r k a s A n d r á s Urrabizatott. — A' harmadik Classisnak tanítását ide való Evangelicus Professor G r o s z ú r válalta magára, a' ki hetenként két órát szánt a' Német nyelvnek és litteraturának tanítására.

Nemzeti nyelvünknek tehetségünkhöz képest leendő gyarapításáról, 's pallérozásáról, egy tudós és azt igen betűllő hazánkfia Tek. Vass Várme-gyéből igen szép Jegyzéseket küldött hozzánk az elmúlt Februarius Hólnapnak első negyedében,

mellyeknek a' Magy. Publicummal való közlések-
re itten leg jobb alkalmatosságunk van.

, Miképen el halgat, így szól az Író, ismét a'
Magyar nyelv igiző kellemeivel szollani, mintha
a' télnek szivében fél fagyva feküdné, holott ő
benne még az idegen szemesség sem tudna már
valamit betsmérelni, mióta annyi sok jeles férfiakat
fénylő munkájokért, az érdem hervadhatatlan
borostyánnal meg jutalmazott; mióta kiváltképen
halhatatlan Himfinek érzékeny énekei, a' leg
nemesebb izlésnek és magyar tehetőségnek ritka
édes gyümölcset a' Hazával leg jobb izüen kóstol-
tatták — Magyar! ki igyekezeted? mi a' töreke-
désed? Hiszem, hogy a' Haza szerentséjének,
bóldogabb sorfának előmozdításában fáradozni
szent kötelességed — és a' hazafiúság előtted oly
kötelességet teszen, a' melly alól senki és semmi
fel nem szabadithat. De ne légy azomban fele-
dékenységgel az emlékek eránt, mellyekből szoptad
életedet; ne légy érzés nélkül ahoz a' tájékhoz is,
mellytől költsönözted szóllásodat. Ha meg felel-
tél honnyi kötelességednek, emlékezzél meg nyelv-
vedről is, és ennek gyarapithatóságáról, mi mód
is mondhatnál, le, midön a' Magyar Nyelv
tisztoztatásában, öregbedésében való fáradozás
egyik tündöklő sugára ama fel kelendő bóldog
csillagnak, a' mellyet már egyszer óhajthat a' Ma-
gyar szerentse világosságul ki tenni a' Tudomá-
nyi Kerületben, hogy a' későségnek is szüntelen ra-
gyogjon. — El tökélettel készséggel, fáradohatatlan
szorgalommal nyúl a' Tudós Kar más Nemzetnél
is a' nyelvből szerzett ditsőségért, 's a' külön
nyelvek atyafiságából, méh gondossággal szerkez-
tett sokat egybe tulajdonává — és a' Magyar meg

elégedjék, mikor tulajdon határi mellzébre terjednek vélekedésénél? ne keresse fel egészlen azt a' tiszta nyelvet, mellyben idegen szóllásból nincsen salak, és a' melly maga szárnyaival bátran a' délfényre repülhet a' nélkül, hogy (mint Ézóp varjuának költsönözött) tollait valaki ki merné koppasztani.“

„Vannak és sokan is találtatnak olly érdemes hazafiak, kik dolgos magánosságokban termő gyűjteményeiket egész a' tsudálkozásig elöl mutathatnák; de ó sikeretlen törekedés! nem kelnek fel Metzenások kiknek hasonló bérek a' jutalom oszlopan függendene, a' kiknek a' Szerzőkkel együtt unokáink is, a' háladatosság óltarán örök tűzöket őriznek. Találkoznak ugyan néhányon, kiknek nagy neveket nem is lehet örömkönnyek nélkül említeni. — Vannak, kik a' tudományért fáradozókra, bőltsesség szép világára, köz boldogságra tulajdon szemeiket vetik, 's ebreszgetnek, ollyan főképpen Nagy méltóságú Egr i É r f e k, örökös Fő Ispány, lelki fő Pásztor Fuchs Ferentz Xavér Eö Excellentiaája, a' kinek kéttzerte érdemlett új méltóságát mi is, a' tiszta örömmel meg vizsgálódott szerentés Egr i e k k e l igaz szivből örvendjük, 's Néki tartós boldogságot, hosszú életet sohajtunk Ő az a' Fő Metzenás, kinek jóltévőségét a' himek arany kürtje az égig rivadja, 's nagy lelkűségét, ditsőség szekerén, érdem templomában helyhezi a' bőltsesség 's az emlékezet az öröklégnek gyémánt oszlopára állítja. — Ő a' közjónak hathatós előmozdítója, kinek bőkezűségéből egész Megyénk számtalan ezer erzékek között részesült, midön lelki testi haszonra ágazó könyvekkel tölle meg ajándé-

koztatott. — Ő az, kinek nagy szivüfége által az együgyűek nagyobbra bátorkodnak, a' szunnyadozók fel ébrednek, a' nagyra született lélek pedig kettős fáradtsággal készülnek arra: hogy a' Tudományok műhelyében érdemlett koszorúból ők is nyertefek legyenek. — Gyarlók e' dicséretök eránta, 's méltán meg némuljon, a' ki dicséretkezdi, ne hogy meg homályosítsa méltóságát a' dicséretök tsekélyfége. — Bár a' tehetség festékével, a' jóltévőségnek 's dolgos szorgalomnak, eleven képét adhatnám, hogy mint a' Magyar ugyan csak szentnek vélné tiszta nyelvének ki pallérozását, mint pedig a' tehetőség a' költség piatján napfényre eresztene a' Magyar tudományokba nevelt szorgoskodásnak műveit, mellyekből a' Magyar név is tökéletességét póltzra emelve szemlélhetné. — Költ Szombathelyen Böjt elő havának 8-ik napján 1805-ik esztendő egy a' Deák irás, 's beszédnek mesterségét Előadó által.

Német Ország.

A' közelebb múlt Februarius hólnapnak kezdetekor, Berlinbe egy Kurir érkezett Konstantinápolyból, a' ki által küldetett leveleknek rövid foglalata abból áll, hogy a' Fényes Porta a' Berlini Kir. udvart arra kéri, hogy ez a' maga hathatos közbe vetése által a' Párisi Kormányzékot arra bírja, hogy a' Frantzia és Török Császári udvarok közt támadt villongást az utólsóbnak kívánsága szerént el intézze. Úgy hallatik, hogy a' Fényes Porta ezen kívánságának eszközzésére teljes készséget mutatott a' Berlini Kir. udvar, és jó reménységben van az eránt hogy a' Franczia Császár, mint a' Prussziai Királyi Felségnek külö-

nös barátja, a' Fényes Portávalleendő meg békeléstől idegenkedni nem fog.

A' Baváriai Vál. Fejedelemségben ekkorig minden vagy halva született, vagy a' kereszteleés előtt meg halálozott ártatlan tsetsemő gyermekeknek különös temető helyek vólt. A' mostan uralkodó bölts Fejedelem ezen balvélekedéstől eredett szokást most minden alatta lévő tartományokban el törölte, és parantsolatot adott ki az eránt, hogy az illyetén halva született, és a' keresztség Sacramentumában nem részesült kisdedek, a' több hóltakkal egy aránt a' közönséges temető kertekben temettetteffenek el.

A' ma egy hete költ 17-ik számú Kurirnak 262-ik lapján említettük vala egy két szóval, hogy a' múlt Februarius kezdetekor a' Magdeburgi herczegségnek egyik nevezetes városa úgymint Hála felett egy nagy tüzes golyobis láttatott. Erről az égi tüneményről következő tudófitást adott ki Professor Gilbert az oda való Kir. Vniversitásban a' Természeti Tudománynak és Chémiának közönséges Tanítója:

„Februarius 1-ső napján, reggeli 4 órakor, két itt tanuló ifjú, az égkárpitjának déli részén egy nagy és igen világos tüzes golyóbist láttak, 's azt olly szorossan meg visgálták, hogy az ő beszédjek, rajzolásaik, és magyarázatjok engemet alkalmaztossá tettek arra, hogy ezen ritka meteoron el tünésének helyét és futásának útját, szorosabban meg határozhassem, mint sem mások miveltek az illyetén tüzes golyóbisoknak le irásában. A' mint az említett ifjáknak beszédekből értettem, az égnek napkelet és dél közt lévő részében pattant és aludt el ez a' tüzes golyóbis, még pedig minden

halható, avagy észre vehető tsattanás nélkül. Kétség kívül vagy Chemnitz és Drézdá, vagy Drézdá és Zittau közt, vagy talán Cseh Országban hullottak le kö első formában annak széllyel szakadt darabjai. Arra való nézve minden azon környékeken lakó, és természeti tudományt kedvellő Tudósokat arra kérek, ne fajnállyanak engemet azon ritka meteoronról tudósítani. Kivánnám, hogy az égnek azon pontját, a' mellyenn azon tüzes golyobis széllyel pattant, szorossan meghatároznák. Ezt a' helypontját pedig vagy azon tsillagoknak, a' mellyek mellett azon golyóbis széllyel pattanni láttatott, vagy az Azimuthnak, az az, a' verticalis circulus magasságának meghatározása által lehetne fel találni.

Továbbá széllyel pattanásának környülállásait is, az az, annak tsattanását, színét és azt is tudni kivánnám, találtattak e' annak valamely darabjai; ha találtattak, kérem küldjenek nékem azokból néhányát, 's írják meg szorossan azon daraboknak levegőből való le hullásoknak módját. — Vegtére jelentem, hogy minden közel és távol lévő helyekről való és ezen meteoront tárgyazó tudósítások nékem kedvesek fognak lenni, kiváltképen annak futása, magassága, mitsoda formában láttatott leg először, és leg utólszor? meddig, hol, és mitsoda helyek felett láttatott. Mindezeket az én *Physici Annales* nevezetű periodicus munkámnak vagy *Martiusi*, vagy *Aprilisi* darabjában a' tudós Publicummal közleni el nem múlatnám s. a. t. *Költ Hálában* Februarius 6-ik napján, 1805-ik esztendőben.

Károly Tódor Aschaffenburgi Vál. Fejedelem, 's egyfzersmind Német Birodalombéli Fő

Cancellarius, a' múlt Februarius 18-ik napján érkezett meg szokott lakásának helyébe Regensburgba, minekutánna 4 hólnapokat töltött volna el Párisban.

A' Bádeni Vál. Fejedelemségnek mostani igen kedves 76 esztendőös uralkodója Károly Friderik, egy vagy két hétig tartott betegsége után, mindeneknek, a' kiknek ezen kegyes és jóltévő Fejedelemnek közelebb való esmérésére szerentséjek van; de kiváltképen az őtet igen szerető és tisztelő hiv jobbágyinak örömökre szerentséssen meggyógyult. — Az özvegy Bádeni Marchioné kedves első szülött fiával, és azon Vál. Fejedelemségnek örökösével Károly Lajos herczeggel együtt kedves leányának, a' Baváriai Vál. Fejedelelemnének látogatása végett Münchenbe váratik. — Jegyezzük meg, hogy ez a' Fejedelem asszony, tudmillik a' Baváriai Vál. Fejedelemné, mint a' ki maga is kettős gyermek vólt, mind most, mind elsőben kettős gyermeket szült e' világra.

Orosz Birodalom.

Néhai II. Katalin ditsőlléges nyomdokait követő nagy lelkü unokája I. Sándor Orosz Császár minden jobbágyinak boldogságokat egyaránt elközleni kívánván, azoknak az Országos és kereskedő utaknak meg jobbitatásokra, a' mellyek Georgiában, a' Persiai határok mellett a' Caspiumi és Fekete Tengerek közt visznek, mostanában 60000 rubelt küldött. Az Orosz Birodalomból egyik esztendőről a' másikra mind több több productumok szállittatnak a' Dnieper avagy Boriszenes, és a' Don az az, Tanais folyóvizeken az Odessai és egyéb Krimiai kikötő helyekbe, 's annál fogva a' déli Orosz tartományok

mind jobban jobban bóldogúlnak és virágoznak; sőt e' tárgyra nézve akármelly Európai gazdag tartományokkal egy rangba tétetődhetnének, ha a' Fekete Tengeren való kereskedés az azon uralkodni szokott gyakor szélveszek miatt bátorságosabb lehetne, 's kevesebb veszedelemmel volna öszve köttetve (Ezt a' tengert, mellynek hajdan Pontus Euxinus vólt a' neve, azért nevezték a' Geographusok Fekete Tengernek, mivel mindenkor veszedeelmes vólt az azokon való hajókázás, és az azon uralkodni szokott szélveszek fok hajót és embert temetnek annak örvényeibe. A' múlt őszel hat hajó és 300 ember süllyet ott el.) — Azok az Orosz Birodalombeli productumok, a' mellyeket az Anglus Triesti, és más tartománybéli kereskedők Odessából, Chersonból, és több Krimiai kikötő helyekből másuva hordanak, búzából, mézből, viaszból, sokféle prémnek és béllésnek való drága bőrökből s. a. t. állanak, mellyekből nem kevés haszna van az Orosz Birodalom alatt lévő déli tartományoknak. — Erre nézve már I. Péter hires és nevezetes Orosz Császár is igyekezett Krimia t magáéva tenni, de ezen planumnak eszközlésében nem néki, hanem néhai nagy emlékezetű II. Katalin Császárnénak szolgált a' szerentse. Mindazáltal néki, tudniillik I. Péter Császárnak köszönheti azon nagy Birodalom, hogy Lieflandiának, Ingermannlandiának és Kareliának el foglaltatások által, annak északi Statusi a' Balticum Tengerrel egyesültenek.

Krimiának népesítése véget, még most is fok colonisták küldetnek oda; de mivel az eddig oda mentek közt fok szegény forfú, beteges, és gyermeketlen emberek vóltak: arra való nézve parantso-

latot vettek a' Német Országban és Helvétziában lévő Orosz követek a' Császártól, hogy tsak olly colonistákat küldjenek ennekutánna Krimiába, a' kik egészségesek, gyermekekesek, és leg alább 300 forint kész pénzel birnak, e' mellett a' földmivelést, és a' szükséges kézi mesterségeket jól értsék, melyről tanúbizonyfág leveleket kell nekik mutatni. — Ennekfelette minthogy a' jó bor termésre nagyon alkalmas Krimia, az eránt is parantsolatot adott a' belső dolgokra ügyelő Orosz miniszternek I. Sándor Császár, hogy az Európai jó bor termő Országokból, nevezetessen Magyar - Francia - és Spanyol Országokból vitessen oda, tudniillik Krimiába jó bor tsemeteket, szőlővesszőket, vinczelléreket, és a' szőlő mívelésre szükséges eszközöket. — Ezeknek fő directorává a' Petersburgi hires és igen tudos Academicust Pallás urat tette a' belső dolgokra ügyelő Orosz miniszter.

Császári Senator és fő Ceremoniarius Gróf Golowkin György a' Fels. Orosz Császártól első rangú követ fővel Chinába fog küldetni, a' hová 30 ezteendőől fogva az Orosz Birodalomból lenki sem ment követségbe. A' Chinai Birodalomnak fő városáig Pekingig 1500 főből álló katonaság fogja ötet kifirni.

A' mult Januarius 22 ik napját, a' mellyen tudniillik a' most uralkodó Császár neve napja vólt, Dorpatban mind az Univerfitás, mind az oda való apróbb rangú oskolák igen szépen meg inneplették. Az Univerfitásban több közönséges oratiók tartattak. Professor Pfaff Ur, a' Mathé-
fisnak közönséges Tanítója ezen a' napon tartotta a' maga inauguralis oratióját, mellyben a' világosság-
ságnak aironomica törvényeit magyarázta meg.

Pétersburgból Jan. 22-ik napján. Néhány hetektől fogva azt hirtelik a' Német Országgi közönséges újság levelek, hogy Török Ország hatarihoz közel 150000 főből álló Orosz ármadia gyűlne öszve. — Erről senki sem itt, sem az Orosz Birodalomnak egyéb tartományaiban semmit sem tud. Tagadhatatlan dolog, hogy az Orosz ármadia olly lábon áll, a' millyenenn egy jó el készült Statusban álni kell: mindazáltal fokkal inkább szereti a' békefféget I. Sándor Császár, mint sem azt fontos okok nélkül meg háborítani igyekezne. A' másokkal való szövetségét szentül meg kívánnya tartani, és az ő politicája, minden történetekben igaz szivüségét mutat.

Török Birodalom.

Konstantzinápoly városában, semmi olly ragadó nyavalya nem uralkodott az elmúlt 1804-ik észtendőben, a' melly annak lakosiban valamelly szembe ötlő pusztitást tett volna. III. Selim Császár uralkodása alatt e' részben is jobb policiai intézetek vannak, mint az ő előtte élt uralkodók alatt voltak. Nem régiben ugyan ott is nem kevés nyughatatlanságot okozott az a' hirtelen ki terjedett hir, hogy egy Jóniai szigetbeli kereskedő hajó által a' Spanyol Országban kegyetlenkedett sárga hidegnek magva az Archipelagusi szigetbe által plántáltatott volna; de hogy azon szigetbelieknek ideje korán való és azon gonoszoknak el háritására alkalmatos intézetjeik minden félelemtől meg mentette őket.

Azon fényes győzedelemről, mellyet a' Bagdadi kormányozó Basa maga szemely szerént az Arábiában ide 's tova vándorló Wechabitá-

kon vett, ismét újabb és bizonyosabb tudósítást vett a' Fényes Porta. Mivel ennek a' pártos seregnek nagyobb része azon utolsó ütközetben a' tsata helyén maradt, más része hadi fogságba és sebbe esett, és tsak keveseknek vólt az el futásra alkalmatosságok: reményli a' Fényes Porta, hogy ők semmi próbát nem fognak ezután tenni.

III. Selim Császár maga minsterjeivel most abban foglalatoskodik leg jobban, hogy a' maga Birodalmának financialis állapotját jobb karba hozhassa, meg jobbithassa, 's öregbithesse, melly fel tett széllyának elérésére a' Török Országí helytartóságoknak és jobbágyoknak adajokat fellyebb emelteti. — Azoknak kedvekért, a' kik az én Osmannografiám a t nem olvasták, szükségesnek itilem itt summásan elő adni, hogy az Osmanni, avagy Török Birodalomnak minden névvel neveztetett jövedelmei két kasszára vannak fel osztatva, úgymint a' Status közönséges kasszájára, és az uralkodó Fejedelemnek magános jövedelmére. Az elsőbb Myrynek, az utólsóbb Chasinenek neveztetik; amaz az Ország fő Kintstartójának, az úgy nevezett Defterdárnak gondviselése alatt van, az utólsóbb pedig a' Serailban, az az, a' Császári lakó rezidentiában tartatik, és annak fő sáfára a' Chasinedar Aga. — A' Myria' hadi seregeknek zsoldjokra, a' hadi eszközöknek jó rendben való tartásokra és szaporításokra, a' Birodalombéli fő tisztviseleknek fizetésekre, a' közönséges épületeknek fenn tartásokra, újaknak építésekre, és a' Statusnak egyéb szükségeire fordittatnak. — A' Chasine, t. i. az uralkodó Zultánnak kintstarából a' Harembe lakó aszfzonyok,

udvari tisztek, tselédek, és a' Császári testörző se-
regek fizettetnek.

A' M y r y mintegy 80 millió piafterre szo-
kott menni elztendőnként, mellynek következő
kútfejei vannak, úgymint: a' C h a r a c z, az az,
az a' fej pénz, mellyet a' Török Birodalomban la-
kó Keresztény és Zsidó férfi jobbágyok, 14 elzten-
dőfökön felül fizetni kötelesek, a' töke pénztől
fizettetni szokott pro Centumok, melly igen türhe-
tő, mivel magok a' Törökök és Keresztények 100-
tól tsak hármat, a' Zsidók pedig 5-öt fizetnek; az
ércz és só bányák, a' halastók, a' fő tisztségek,
mellyek a' többet igirőknek szoktak adattatni, a'
Statusnak árendába bocsátott jószágai, a' harmin-
czadok és vámok, a' dohánból, kafféból, nadméz-
ből, riskafából, és fűszerfűszamokból bé menő jöve-
delem s. a. t. — A' C h a s i n é n e k, az az, a'
Császár különös jövedelmeinek kútfejei két rend-
beliek, úgymint bizonyosak, és bizonytalanok; az
elsőbb r e n d b e l i e k e t a' Móldvától, Havas-
All-földjétől, Egyiptomtól, az Afrikai haramja
Társaságoktól, úgymint Algiriától, Tunistól, Tri-
polistól, a' Jóniai 7 szigetektől álló Respubliká-
tól, Raguzától és Mingreliától adadni szokott tri-
butumból veszi a' Császár. — Az utólsóbb rend-
bélieknek, úgymint bizonytalan jövedelmeinek kút-
fejei a' számkivetésbe küldetett, vagy meg öletett
gazdag Basáknak meg maradt kintsek, a' közön-
séges birságok, a' Zultán leány magzatának még
kisdéd kórokban való el mátkasítások, a' pártos
jobbágyoknak confiscált jószágok, 's több e' félek.
Lásd a' több bit az én Osmanografiám

II. Részének 46-ik 's következő t z i k k e l y e i b e n.

Ezt a' Myr y kasszát igyekezik a' Fényes Porta öregbiteni, és maga az uralkodó Zultán egészen meg határozta azt, hogy a' Török ármadiát meg szaporittsa, annak zsóldját meg jobbitsa. Hasonló figyelmetességgel viseltetik a' Török Birodalom tengeri ereje eránt is, és a' maga hajó seregeit 15000 emberrel szaporítani, 's azokat Anglus lábba helyheztetni szándékozik. Azomban minden következhető háborút el háritáni, és a' Pétersburgi Császári udvar segedelme által a' Fényes Portának eddig való neutralitását továbbra is fenn tartani akarja.

Azoknak az Orosz hadi seregeknek hajóik, mellyek a' fekete tengeren való utazásokban nagyon meg rongáltatván a' jelenvaló tél kezdetekor a' Konstantzinapolyi kikötő helybe mentek, és azolta meg is jobbitattak, eddig még semmi egyéb parantsolatot nem kaptak, hanem hogy a' leg első kedvező időjárásával Koriszirába evezzenek. Azon el terjedett hirnek, melly szerént az Orosz Birodalom, Anglia, és a' Fényes Porta szoros szövetséget kötöttek volna egymás közt, Konstantzinápolyban azért nem adnak hitelt, mivel a' Fényes Porta egyedül azokat a' szövetséges feltételeket kívánna bé tellyesíteni, a' mellyeknek eszközésekre az utolsó háború, és a' Frantziáknak Egyiptomba lett bé menetelek után magát le kötelezte vala.

Egy fél árkus Tóldalékkal.

D. D. S.